

Suomi uudistuksilla kasvu- ja työllisyyslinjalle – vaihtoehto on Keskusta

Suomea on uudistettava. Keskusta esittää rohkeita ratkaisuja Suomen talouden kuntoon laittamiseksi, kasvun ja uusien työpaikkojen luomiseksi sekä palvelujen turvaamiseksi koko Suomessa.

1. Kataisen hallituksella ei ole ratkaisuja

Kataisen hallitus on epäonnistunut keskeisissä talous- ja työllisyyspolitiikan tavoitteissaan. Työttömänä on jopa 400 000 suomalaista. Valtion velka on nousmassa noin 100 miljardiin euroon. Lähes päivittäiset yt-utiset osoittavat Suomen teollisuuden olevan vapaassa pudotuksessa. Suomen vienti on supistunut niin rajusti, että euroalueella vain Kreikalla menee heikommin. Suomi näivetty.

Hallituksen itse itselleen asettamat vaalikauden suurimmat uudistukset (kunta ja sote) ovat umpikujassa. Sosiaali- ja terveyspalvelut rapautuvat. Samaan aikaan hallitus on ajanut kunnat valtionosuusleikkauksilla niin ahtaalle, että ne joutuvat kiristämään verotusta, karsimaan palveluja ja lomauttamaan jopa lastensuojelusta.

Suomi tarvitsee suunnanmuutoksen. Sitä odotettiin viimeksi hallituksen budjettiriihestä. Epäonnistunut ja epäoikeudenmukainen politiikka on kuitenkin jatkumassa.

Hallituksen rakenne- ja budjettikokonaisuudesta puuttuvat ratkaisut kasvun ja uusien työpaikkojen luomiseksi. Suuri osa asioista on sysätty kuntien, työmarkkinajärjestöjen ja seuraavan hallituksen vastuulle.

Tiedossa olevilla päätöksillä, kuten kuntien pakkoliitoksilla ja kotihoidontuen leikkauksella, ei ole mitään tekemistä Suomen talouden kuntoon laittamisen kanssa. Pääministeri Katainen on itse myöntänyt rakennepaketin perustuvan pitkälti uskomuksiin. Hallitus ei ole kyennyt esittämään mitään kunnan laskelmia siitä, kuinka paljon sen rakennepaketin toimenpiteet kurovat umpeen julkisen talouden kestävyysvajetta. Eduskunta on edellyttänyt laskelmia kunta- ja sote-uudistusten kustannusvaikutuksista, mutta niitä ei ole tullut.

Hallituksen päättämien valtionosuusleikkausten lisäksi rakennepäätökset tarkoittavat uusia leikkauksia kunnilta.

2. Talous kuntoon ja kasvuun, työtä ja palveluja ihmisille

Keskustan vaihtoehdossa Suomi viedään uudistuksilla kasvu- ja työllisyyslinjalle. Edessämme on 8 – 10 vuoden urakka. Suomen ongelmat ovat miljardiluokkaa. Siksi niihin tarvitaan nyt miljardiluokan ratkaisuja.

Suurin ongelma ei ole työn tarjonta, vaan kysyntä. Tarvitsemme 200 000 uutta työpaikkaa. Valtion velkaantuminen on käännettävä laskuun. Suomen näivettymisen kierre on katkaistava. Vaihtoehtomme tavoitteena on talouden laittaminen kuntoon ja kasvuun, uusien työpaikkojen luominen ja palvelujen turvaaminen koko Suomessa. Keskustan vaihtoehdossa valtiolla on nykyistä jämerämpi rooli siinä, että talous saadaan kasvuun ja ihmisille saadaan töitä.

Vaikeina aikoinakin päätösten oikeudenmukaisuudesta on pidettävä kiinni. Suomalaiset odottavat oikeudenmukaisia ja ihmisten tasavertaisuutta lisääviä päätöksiä, jotka huomioivat etenkin ne, joilla ei ole rahan valtaa tai vahvoja etujärjestöjä puolustajinaan.

Keskustan vaihtoehto hallituksen rakenne- ja budjettipäätöksille koostuu seuraavista uudistuksista, joista Keskusta on tehnyt toimenpideoitteet.

Kasvurahastolla investointeja ja uusia työpaikkoja

Keskusta esitti viime joulukuussa uuden rahaston perustamista varmistamaan ja jouduttamaan osaltaan teollisuutemme rakennemuutosta.

Rahaston kunnianhimon tason on oltava korkea. Sen on omalta osaltaan luotava luottamuksen ilmapiiriä ja yrittämisen mahdollisuuksia Suomessa. Keskustan esittämän rahaston kokotavoite on 3 - 5 miljardia euroa, mutta rahastoa kasvatettaisiin vaiheittain, askel kerrallaan. Se muodostuisi myymällä valtion yhtiöiden ei-strategista omistusta 1,5 miljardilla eurolla. Suomalaiset eläkerahastot voisivat olla rahastossa mukana samalla summalla. Lisäksi rahasto voisi houkuttaa mukaan yksityistä rahaa.

Se voisi parhaimmillaan toimia myös kansanosakkeena, jolla haetaan pankkitilin korkoa parempaa tuottoa. Jokainen meistä voisi halutessaan olla mukana suomalaisissa talkoissa pelastamassa suomalaisen hyvinvoinnin perustaa, suomalaista työtä.

Valtion Infra Oy vauhdittamaan työllistäviä liikennehankkeita

Liikenneväylät ovat tärkeitä Suomen talouden kasvun ja kilpailukyvyn kannalta. Oikein ajoitettuina ja kohdennettuina liikenneinvestoinnit tuottavat takaisin monin verroin enemmän kuin niihin on investoitu rahaa.

Keskusta esittää Valtion Infra Oy:n välitöntä perustamista. Sen tehtävänä on kansallisesti merkittävään infrastruktuurin kehittäminen, kuten liikenneväylien rakentaminen, sähköverkkojen omistaminen ja bioenergian terminaaliverkoston perustaminen. Kyse on myös Suomen huoltovarmuuden turvaamisesta.

Infrayhtiön tulee olla käytössä vuonna 2014, jotta työllisyyden ja kasvun kannalta keskeiset hankkeet saadaan liikkeelle nopeammalla aikataululla kuin mitä liikennepoliittisen selonteon mukaan muutoin tehtäisiin.

Keskusta on jättänyt toimenpideoitteen myös maakuntien lentoliikenteen turvaamisesta. Toimivat lentoyhteydet ovat maakuntien ja alueiden elinkeinoelämälle sekä erityisesti vientiteollisuudelle erittäin tärkeitä. Keskusta vaatii hallitusta ja Finaviaa sitoutumaan siihen, että lentoliikenne turvataan vähintään nykyisen tasoisen maakuntakentille eikä yhdenkään maakunnan lentoliikenne lakkaa.

Biotalous kansalliseksi kärkihankkeeksi

Keskustan mielestä maa- ja metsätalous sekä uusiutuvan energian tuotanto ovat tulevaisuuden kasvualoja, joille uudet työpaikat voivat rohkeilla ratkaisuilla syntyä. Suomesta on tehtävä biotalouden edelläkävijämaa.

Vihreällä kasvulla voidaan koko Suomeen synnyttää uusia työn ja yrittäjyyden mahdollisuuksia. Vihreä kasvu tukee vahvasti myös Suomen kansantaloutta. Maahantuontia korvaavana ja vientiä vahvistavana, kotimaiseen työhön ja kotimaisiin raaka-aineisiin perustuvana toimialana se on myös tehokkain väline vaihtotaseemme parantamiseen.

Biotalous kokonaisuudessaan tarjoaa suuria mahdollisuuksia suomalaiselle teollisuudelle. Keskustan esittämä kasvurahasto tarjoaa rahoituskanavan sellaisille kasvuyrityksille, jotka tarttuvat biotalouden mahdollisuuden ja pyrkivät kehittämään esimerkiksi puuraaka-aineesta aivan uudenlaisia tuotteita vaikkapa lääketieteellisuuden tarpeisiin.

Energiapolitiikassa Keskusta esittää, että vuoteen 2030 mennessä Suomen käyttämä energia on vähintään 50 prosenttisesti uusiutuvalla energialla tuotettua ja että vähintään puolet käyttämästämme energiasta on alkuperältään suomalaista. Lisäksi päästöjä on alennettava 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Keskusta on tehnyt erillisen lakialoitteen hakkeen tuen korottamisesta ja turpeen veron alentamisesta vastaamaan vuonna 2012 voimassa ollutta tasoa. Keskusta esittää, että tämä kotimaista työllisyyttä tukeva ja vaihtotasetta vahvistava veromuutos rahoitetaan puoliksi korottamalla ulkomailta Suomeen tulevan kivihiilen veroa.

Eläkeikää on nostettava

Työurien pidentäminen on tärkeimpiä rakenteellisia keinoja laittaa talouttamme kuntoon.

Valtiovarainministeriön arvion mukaan työurien pidentyminen keskimäärin kahdella vuodella nykyisestä pienentäisi julkisen talouden kestävyysvajetta 1,4 prosenttiyksikköä. Vain työllisyysastetta nostamalla ja työuria pidentämällä kyetään turvaamaan palvelujen kestävä rahoitus pohja.

Työurien pidentäminen vaatii konkreettisia päätöksiä opintojen nopeuttamiseksi, työelämän parantamiseksi ja työkyvyn turvaamiseksi sekä uudistusta eläkejärjestelmään.

Keskustan mielestä osana työurien pidentämistä eläkeikää on maltillisesti ja asteittain nostettava. Eläkeiän noston vastapainoksi tarvitaan uskottava näkymä tuhansista uusista työpaikoista. Tässä Keskustan yksi ratkaisu on kasvurahasto. Eläkeiän noston vastapai-

noksi tarvitaan myös määrätietoisia toimia ihmisten työhyvinvoinnin ja johtamisen parantamiseksi. Ikään-tyneistä työntekijöistä on huolehdittava. Työpaikoilla tarvitaan eri-ikäisiä ihmisiä.

Päätöksiä ei ole varaa lykätä hamaan tulevaisuuteen seuraavien eduskuntavaalien jälkeen. Eläkeiän nostosta on tärkeää tehdä laajassa yhteistyössä päätös mahdollisimman nopeasti. Koska elämme yhä pidempään, on johdonmukaista, että eläkeikä sidotaan odotettavissa olevaan elinikään.

Eläkeuudistusta tarvitsemme siksi, että tuleville sukupolville kyetään turvaamaan asiallinen vanhuuden ajan turva eli eläke. Eläkeiän nostossa ei ole kyse vain makrotason taloudellisista perusteista, vaan nyt työuransa alussa olevien tai tulevien työsukupolvien eläkkeiden tasosta.

Keskusta esittää myöhemmin ratkaisunsa työurien pidentämiseksi alkupäästä sekä nuorten työttömyyteen ja syrjäytymiseen puuttumiseksi. Epäonnistunut nuorisotakuu on laitettava uusiksi. Yksi keino on oppisopimuskoulutuksen uudistaminen. Kaavamaisen oppivelvollisuusajan pidentämisenkin tilalle tarvitaan räätälöityjä ratkaisuja, jotka tavoittavat eniten apua tarvitsevat nuoret.

Kotikunta-maakuntamallilla terveystalouden kuntoon ja raha seuraamaan potilasta

Tarvitaan uudistuksia, jotta sosiaali- ja terveystalouden voidaan turvata koko Suomessa myös tulevaisuudessa. Keskustan ratkaisu on, että terveystalouden ja vaativimmat sosiaalipalvelut hoidetaan kuntien yhteistyönä maakunnittain. Perusterveydenhuolto on laitettava kuntoon. Raja-aidat perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon väliltä on poistettava.

Keskustan pääsääntöisesti nykyisiin sairaanhoitopiireihin tukeutuvassa kotikunta-maakuntamallissa maakunnat vastaavat terveystalouden ja vaativimpien sosiaalipalvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta. Keskustan vaihtoehto mahdollistaa yksikanavaiseen

rahoitukseen siirtymisen ja tietojärjestelmien yhtenäistämisen.

Keskustan esittämällä uudistuskokonaisuudella voidaan saada aikaan merkittävät, jopa miljardiluokan kustannussäästöt.

Keskusta vaatii umpikujaan ajautuneiden kunta- ja sote-uudistusten valmistelun aloittamista puhtaalta pöydältä. Uudistukset on linjattava uudelleen parlamentaarisesti. Sote-uudistuksessa palvelujen järjestämisen ja rahoituksen uudistaminen on valmisteltava ja päätettävä samanaikaisesti.

Kuntien menojen karsiminen tehtäviä vähentämällä onnistuu vain uudistamalla palveluja ja niiden sisällä olevia prosesseja. Hallitus on nyt kokoamassa mekaanista karsimislistaa samaan aikaan, kun se osoittaa kunnille lisää tehtäviä. Kuntaliiton laskelmien mukaan rakennepaketin menolisäykset kunnille ovat yhteensä ainakin 400 miljoonaa euroa. Sen lisäksi tulevat suunnitteilla ja valmisteilla olevien esitysten, kuten vanhuspalvelulain toimeenpanon kustannusvaikutukset, jotka ovat Kuntaliiton mukaan yhteensä 190 miljoonaa euroa.

Menosäännöllä talous tasapainoon

Keskustan tavoitteena on julkisen talouden tasapaino 8 – 10 vuoden aikana. Ratkaisuksi esitämme menosääntöä, joka tuo julkisen talouden menopuoleen kaivattua pitkäjänteisyyttä ja ennustettavuutta.

Menosäännössä sitoudutaan siihen, että valtion menot voivat talouden kasvun vuosina nousta keskimäärin korkeintaan 60 prosenttia talouskasvun mukanaan tuomasta valtion tulojen kasvusta. Tulojen kasvusta 40 prosenttia käytettäisiin alijäämän paikkaamiseen. Näin varmistetaan, että velkasuhde saadaan nopeasti taittumaan.

3. Poliitikkaa on tehtävä ajassa

Miljardiluokan uudistusten lisäksi tarvitaan määrätietoisia päätöksiä, joilla varsinkin työllisyyttä parannetaan tässä ja nyt. Suomen tilanne on vakava. Käsienlevittelyn aika on ohi.

Viime vuosina uudet työpaikat ovat syntyneet nimenomaan pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Useiden arvioiden mukaan näin on myös tulevaisuudessa. Tämä edellyttää yritystoiminnan jatkuvuudesta huolehtimista. Taantumankin aikana pk-yritykset ovat pitäneet huolta työntekijöistään ja olleet valmiita investoimaan.

Yritysten rahoituksen pullonkaulat on avattava. Eri puolilta yrityskenttää kantautuu parhaillaan huolestuttavia viestejä siitä, että ulkopuolisen rahoituksen saaminen on vaikeutumassa. Keskusta esittää yritysten rahoitusmahdollisuuksien monipuolista uudistamista esimerkiksi Finnveran toimintaa kehittämällä ja luomalla toimivat joukkovelkakirjamarkkinat pienten- ja keskisuurten yritysten käyttöön

Eläkeyhtiöiden takaisinlainausrahastoissa on yritysten rahoittamista mahdollistavia pääomia jopa kymmeniä miljardeja euroja. Keskusta uudistaisi takaisinlainausrahaston sääntöjä niin, että tämän reservin hyödyntäminen on yritysten näkökulmasta järkevää. Suomen tulee myös kansallisin toimin huolehtia siitä, että pankkien monimuotoisuus säilyy ja pienet pankit säilyvät elinvoimaisina.

Keskusta kannustaisi yrityksiä aikaistamaan investointipäätösten tekemistä vapauttamalla tuotannollisten investointien poisto-oikeuden.

Yrittäjän kannalta eräs kriittisimmistä vaiheista on ensimmäisen työntekijän palkkaaminen. Sen jälkeen yrittäjä on vastuussa itsensä lisäksi myös uudesta työntekijästä. Palkkaamiseen liittyy myös suuria taloudellisia riskejä. Yhteiskunnan kannalta on viisasta rakentaa yrittäjälle siltaa kohti kasvua ja työllistämistä.

Keskusta esittää yksinyrittäjille ensimmäisen työntekijän palkkatukea. Keskusta rahoittaisi palkkatuen käyttämättä jääneistä työllisyysmäärärahoista.

Keskusta rajoittaisi työntekijän oikeutta siirtää loma-aikaa sairauden vuoksi EU:n työaikaa koskevan direktiivin mukaiseen neljään lomaviikkoon. Tämän ylittävältä osalta työntekijällä on kuuden päivän omavastuu-aika.

Hallituksen politiikka tässä asiassa johtaa Suomen työllisyyden ja kilpailukyvyn heikentymiseen.

4. Parempia vaihtoehtoja löytyy aina

Sinipunahallituksen ensi vuoden budjetissa leikkauksilinja jatkuu. Välittömät ratkaisut uusien työpaikkojen luomiseksi ja kasvun aikaansaamiseksi puuttuvat. Sen sijaan uusia leikkauksia on väläytetty hallituksen ensi kevään kehysriihen. Varsinkin hallituksen verolinjaa leimaa poukkoileva ote.

Vähemmän velkaa, oikeudenmukaisempaa verotusta

Keskustan vaihtoehdossa valtio velkaantuu vähemmän kuin hallituksen linjalla.

Tuloverotuksessa Keskusta kiristäisi suurituloisten verotusta. Keskusta torjuu jättimäiset kuntien valtionosuusleikkaukset. Ne vaarantavat palvelujen saatavuuden tasa-arvon. Näin ehkäistään myös varsinkin pieni- ja keskituloisiin vaikuttavan kunnallisverotuksen kiristymistä.

Hallitus päätti viime keväänä alentaa yhteisöveroa noin miljardilla eurolla. Ministereiden elinkeinoelämälle osoittamat veto-oikeudet investoinneista ja työpaikoista eivät ole toteutuneet. Suurimmat yritykset ovat lähes poikkeuksetta lomauttaneet tai irtisanoneet työntekijöitään.

Keskusta jaksottaisi yhteisöveron alennuksen niin, että vuonna 2014 yhteisöveroa alennettaisiin 2,5 prosenttiyksikköä ja vuonna 2015 kahden prosenttiyksikön verran. Osana yritysverotuksen kokonaisuutta Keskusta jaksottaisi samalla tavalla myös osinkoverotuksen muutoksen.

Keskusta antaisi työllistäville pienyrittäjille ja maatalouden harjoittajille 5 prosentin yrittäjätulovähennyksen, jolla kannustetaan investoimaan ja työllistämään. Nyt kymmenien tuhansien yrittäjien verotus on kiristymässä.

Keskusta korvaisi ns. bisnesenkelilain luovutustappion vähennyksellä. Kotimaisen, kasvullisen omistajuuden tukemiseksi Keskusta tekisi verottomiksi pörssiyhtiöitä saavat alle 1 000 euron osinkotulot. Tämä koskee noin 800 000 osakesäästäjää.

Harmaan talouden vastainen taistelu tarvitsee uuden vaihteen. Keskusta tehostaisi esimerkiksi siirtohinnoittelun valvontaa ja estäisi kokonaan konsernilainojen korkojen verovähennysoikeuden hyödyntämisen veroparatiiseja käyttämällä. Keskusta uudistaisi ja yksinkertaistaisi palkka.fi:tä, jotta kotitaloudet voisivat työllistää ihmisiä nykyistä helpommin.

Keskusta lopettaisi kilpailukykyämme heikentävän ja lainarahaa kallistavan pankkiveron. Pankkivero on koulukirjaesimerkki sinipunahallituksen epäonnistuneesta verolinjasta. Se tuottaa vähemmän kuin mitä sen seurauksena yhteisövero alentuu ja todellisuudessa vero on päätynyt tavallisten yritysten ja kotitalouksien maksettavaksi.

Omaishoito Kelaan, lapsiperheille kotiapua

Keskusta on ensi vuoden budjettiin tehnyt talousarvioaloitteet omaishoidontuen siirtämisestä Kelalle, lapsiperheiden kunnallisesta kotipalvelusta, maakunnan kehittämisrahasta sekä yksityisteiden kunnossapidosta ja parantamisesta.

Talousarvioaloitteilla Keskusta haluaa parantaa niiden ihmisten tilannetta, jotka sinipunahallituksen valtakaudella ovat jääneet kaikista huonoimpaan asemaan. Kyse on oikeudenmukaisuusasioista sekä koko Suomen ja kaikkien suomalaisten puolustamisesta.

Omaishoidon uudistaminen ja lapsiperheiden kotiapu ovat esimerkkejä sellaisesta ratkaisusta, joilla tuetaan ihmisten hyvinvointia ja ennaltaehkäistään ongelmien kärjistymistä. Tällaista välittämistä ja ihmisten oma-toimisuutta yhdistävää politiikkaa Suomi tarvitsee nyt laajemminkin, jotta selviydymme vakavasta tilanteesta.